

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Foreløbigt Svar til Hr. Doctor Larsen i Anledning af hans Par Ord i Skilderiet No. 83-85 f. A.

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Foreløbigt Svar til Hr. Doctor Larsen i Anledning af hans Par Ord i Skilderiet No. 83-85 f. A.", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 625. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1812_185-txt-shoot-idm110.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Foreløbigt Svar til Hr. Doctor Larsen i Anledning af hans Par Ord i Skilderiet No. 83-85 f. A.

Det Korsens Ord er vel dem en Daarlighed, som blive fortabte, men os, som blive salige, er det en Guds Kraft; thi der staar skrevet: jeg vil fordærve de Vises Grublen og tilintetgjøre de Forstandiges Kløgt.

1 Cor. 1. 18-19.

Noget længe varer det, før jeg lader Almeenheden vide, at jeg har læst Hr. Doctors Par Ord, og det kan vise, at er jeg virkelig inhuman, da kan jeg og taale inhuman Tiltale, uden strax at fare i Harnisket, jeg tør haabe, at mit Svar skal vise endnu mere, nemlig, at min Kristendom, hvordan den end er, dog har lært mig at vinde Seier over al Fortørnelse, som personlig Fornærmelse kunde vække. En Hykler var jeg, hvis jeg vilde sige, at det slet ikke anfægtede mig, at udhultes paa Prent saa overmaade og uforskyldt, men Paulus er ligesaavel min Mand, naar han siger: bliver vrede, men synder ikke! som naar han vidner: vi blive retfærdiggjorde uforskyldte ved den Genløsning, som er skeet ved Jesum Kristum, hvilken Gud fremsatte til en Naadestol for Troen paa hans Død. Jeg kan da forsikre Alle, at saa meget jeg end maa som Kristen harmes over at høre en Præst tale saaledes, bærer jeg ei det mindste Nag til ham for alle hans Uartigheder, og vil langt mindre vitterlig gengælde dem, som han vel, desværre, veed jeg kunde. Hvad der har forhalet mit Svar, er dels Embedsforretninger og andre mer uopsættelige Sysler, dels dens Forlegenhed, hvori jeg befandt mig ved at skulle svare i et Blad som dette. Vel betænkte jeg strax her kun at svare ganske kort, da det dog ei gik an, at gøre Skilderiet til et kritisk exegetisk Blad; men den Tanke foruroligede mig dog, at maaskee en eller anden retsindig Kristen kunde anfægtes i sin Tro, ved at se den Dyrge af Bibelsteder H. D. har henkastet, som om de afbevisde det ny Testaments Hovedlærdom om Retfærdiggjørelsen af Naade for Jesu Kristi Skyld. Nu har jeg derimod besluttet strax, om Gud vil, at lægge Haand paa et Arbeide, som jeg længe har foresat mig, nemlig en udførlig Afhandling om Kristi Forsoning, og hvad dermed staar i nøiest Forbindelse, hvor jeg haaber ved Guds Naade tydelig at godtgøre, at Forsoningslæren virkelig er Kristendommens Hovedhjørnesten. Jeg venter ikke at overbevise de Vantro, thi de, som gaa til Bibelen efterat de have afgjort med sig selv hvad de vil finde og ikke finde deri, de blive slagne med Blindhed, som Sodomiterne, for at de ikke skal lægge Synd til Synd ved at bespotte den Helligaand, det gaar dem som Jøderne, at der hviler et Skjul over deres Øine, medens de læse Skrifterne, indtil de omvende sig til Herren, da 627 bliver Skjulet borttaget. Her er ikke andet at gøre for mig, end venlig at bede Hr. Doctor Larsen og enhver saadan Skriftfortolker, at bede Gud alvorlig og inderlig om hans Hjelp til at finde *Sandheden*, og da tage Bibelen for sig, som om han ikke vidste et Ord, af hvad der staar. Enhver, som gør det, vil ogsaa komme tilbage til den Korsfæstede, saavist som Jesus ikke løi da han sagde: Himmel og Jord skal forgaa, men mine Ord skal ingenlunde forgaa; thi det vidnede han for Pilatus: enhver, som det er om Sandheden at gøre, hører min Røst. Hvem der ikke vil lyde dette Raad, men vil søge Sandheden paa sin egen Haand, og ikke beslutte sig til at tro, hvad det saa end er, naar det kun er Sandhed, han staar ikke til at hjelpe, han vil ikke vandre i Lyset og nødes derfor til at rave i Mørket, han er En af dem, til hvem Jesus siger: Vare I blinde, da havde I ikke Synd, men nu sige I: vi see, derfor bliver Synden hvilende paa eder.

Her vil jeg da blot kortelig omtale hvad der var mig mest paafaldende i H. Dr. Svar. Jeg vil begynde med den Beskyldning H. D. adskillige Gange gentager, at jeg ei forstaaer mere af mit Ny Testamente, end hvad jeg kan læse mig til i en slet dansk eller tydsk Oversættelse. Jeg tilstaar gerne, at jeg ikke har megen theologisk Belæsthed og er heller ingen synderlig Græker, men det kan jeg dog forsikre H. D. at jeg ret godt kan læse mit Testament i Grundsproget, og at jeg kender Saameget til de nyere Udtolkningsmaader, at jeg uden synderlig Umage kunde misforstaae min Bibel ligesaa godt som adskillige berømte Theologer. Grunden hvi jeg bruger vor gamle Oversættelse er, fordi den i al sin Ufuldkommenhed er langt bedre end alle de ny, og fordi den er mig inderlig kær, og Gud skee Lov temmelig bekendt. At jeg undertiden betjener mig af Udtryk, om hvilke der kan være grundet Tvist, kommer deraf, at jeg bruger Bibelen ikke allene til at bevise men ogsaa til at tale med. Naar Man nemlig begynder at blive ret fortrolig med den hellige Bog, og hengiver sig til den, da hændes det hartad altid, at naar Man vil udtrykke Noget ret med Fynd, da rinder et Sprog i Tanke, som siger Mere end de kløgtigst udtænkte Ord; naar dette nu hændes mig, og Ordene Intet indeholde, som den hellige Skribent jo 628 gerne kunde sige og paa andre Steder har sagt, da bruger jeg dem uden videre Eftersyn, Noget der endog er nødvendigt, naar Man vil lade Bibelen raade i al sin Skrift. Saaledes er det netop med det mest paaankede Sted om at tage al Tanke til Fange under Kristi Lydighed. At den almindelige Oversættelse her ei er nær saa gal som H. D. vil indbilde os, kan enhver Kyndig overbevise sig om ved at eftertænke Sammenhængen, da Talen dog unægtelig er om dem, som vilde ophøje sig over Guds Kundskab, og nedsætte det Evangelium Paulus havde prædiket, og at nóema i al Fald ikke bør oversættes ved Anslag, skønnes saavel af det Foregaaende som af de andre Steder, hvor Paulus bruger Ordet. Naar der altsaa ved Tanke forstaaes Kløgt eller Grublen, ikke Pauli men Modstandernes, lod Oversættelsen sig ei allene forsvare, men er uidentvivel den rigtigste. At Paulus nu virkelig, om han saa aldrig havde sagt det, tog sin Fornuft fangen under Troens, og sin Tanke under Kristi Lydighed, vil neppe H. D. selv for Alvor nægte, thi at Han antog Forsoningslæren i sin hele Vidde, ikke allene naar han disputerede med Jødisksindede, men naar og hvor han kom til at tale om Kristo, er dog af alle hans Breve saa klart og aabenbart, at Man med

Magt maa sammenknuge Øinene for ikke at see det, og at denne Lære er en Daarlighed for den naturlige Fornuft tilstaar vist H. D. gerne. At Paulus alligevel opmuntrer til at bruge sin Fornuft er intet Under, thi Man maa allerede bruge den, for at erkende dens Svaghed, og der er stor Forskel paa at slaa ihjel og at tage til Fange. Fangen skal smukt arbeide, kun ikke, som den, men som Herren vil. Det er en underlig Tale, at Man ikke bruger sin Fornuft, fordi Man veier dens Udsagn paa Skriftens Vægtskaal og finder dem for lette, naar de ei der kunne bestaa, dette er dog i Sandhed Noget, som En, der vil kaldes Kristen, skulde skamme sig ved at laste; thi det er jo dog aabenbart, at den som siger, at Han troer Skriften fordi den stemmer overens med hans Fornuft, troer sin Fornuft og ikke Skriften. Noget ganske Andet er det, at vor Tro retfærdiggjøres derved, at Skriften bekræfter Alt hvad vi ved Fornuften kan vide om Gud og hvad Samvittigheden tilsiger os. Al den lange Tale om Gerninger og Fortjeneste er hel ufornuftig; thi istedenfor at anføre alle de Skriftsteder, som Intet bevise, havde det været det rette, strax at tage fat paa de tydelige Ord, jeg anførde af Paulus til Bevis for, at Naade og Fortjeneste, tvertimod Hr. Ds. Mening, ophæve hinanden. Ordene (Rom. 11. 6) er jeg slet ikke bange for at anføre efter den danske Oversættelse saaledes: *er det af Naade, da er det ikke længer af Gerninger, ellers bliver Naade ikke længer Naade; men er det af Gerninger, da er det ikke længer Naade, ellers bliver Gerning ikke længer Gerning.* Hvorfor lod dog H. D., som om han slet ikke kendte dette Sted, og kunde Paulus mere tydelig sige sin Mening? Har jeg altsaa Uret heri, da har Paulus ogsaa, men jeg er slet ikke bange for at staa og falde med ham, jeg gentager mit Ve, ikke over den gamle Mand, som H. D. synes at mene, derfor bevare mig Gud! men over den Mand, hvem Herren tildeler efter Fortjeneste, og udbryder med David: salig er den Mand, hvem Herren ikke *tilregner* Overtrædelser og hvis Synd er forladt. Mit Ve er det samme, som det Paulus udsagde, da han vidnede: forbandet er hver den, som ikke holder Alt Det som skrevet staar i Lovens Bog!

(Fortsættes.)